

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2011

6. volební období

302

INTERPELACE

poslance Ivana Ohlídala

**na místopředsedu vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga
ve věci vztahu České republiky a Kosova**

**a odpověď místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga
na interpelaci**

Ve smyslu § 112 odst. 4 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, předkládám poslancům následující interpelaci poslance Ivana Ohlídala na místopředsedu vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga a odpověď místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga na tuto interpelaci. Poslanec Ivan Ohlídál požádal o zařazení uvedené odpovědi na pořad schůze Poslanecké sněmovny. Interpelace a odpověď jsou přílohami sněmovního tisku.

Miroslava Němcová v.r.
předsedkyně Poslanecké sněmovny

V Praze dne 25. března 2011

Příloha

evidenční číslo interpelace: 80

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 03 -01- 2011	
Č.j. 52/11	Přílohy:

Interpelace

poslanec
prof. RNDr. Ivana Ohlídala, DrSc.

ve věci:
Ve věci vztahu České republiky a Kosova
na
ministra zahraničních věcí Karla Schwarzenberga

Vážený pane ministře,

především mi dovoluňte abych vyjádřil to, že si Vás vážím jako člověka i jako ministra zahraničních věcí České republiky. Proto mě překvapuje Vaše angažovanost v bývalé Topolánkově vládě spojená s diplomatickým uznáním Kosova jako nezávislého státu Českou republikou. Topolánková vláda s Vaší pomocí uznala nezávislý stát kosovských Albánců, i když jeho vznik je spojen s násilnými aktivitami UCK, což byla vojenská organizace kosovských Albánců vedená zločinci typu Hashima Taciho. Česká republika tím otevřeně uznala to, že prostřednictvím násilí je možné měnit hranice států ve světě. Zároveň uznala, že do čela takto vzniklých států se mohou postavit lidé, kteří se dopouštěli zločinů proti lidskosti a jiných zásadních deliktů. Navíc se považuje za prokázané, že UCK v čele s Hashimem Tacim, současným premiérem nezávislého Kosova, se dopouštěla zločinů nejen na srbském obyvatelstvu, ale také na Albáncích žijících v Kosovu, které tato zločinecká organizace považovala za kolaboranty se Srby. S vedením UCK jsou ve světových sdělovacích prostředcích spojovány i další kriminální aktivity, jako např. distribuce drog, trestná činnost s obchodováním s lidskými orgány atd. Tento stát, který je navíc ekonomicky nesoběstačný, vedený takovými zločinci musí být, jak jistě víte, zdrojem nestability na celém balkánském poloostrově a potažmo i v celé Evropě. Proto je pro mne nepochopitelné, že USA i EU podporují současné Kosovo. Při obhajobě této skutečnosti neobstojí ani argument, že pouze se samostatným Kosovem a současnou vládou převážně rekrutující se z vedení zločinecké UCK lze dosáhnout míru na balkánském poloostrově. Situaci spojenou s nezávislým Kosovem negativně vnímá rovněž většina států světa, které tento neživotaschopný státní útvar doposud diplomaticky neuznala.

Můžete mi vysvětlit, vážený pane ministře, Vaši angažovanost týkající se uznání samostatného Kosova ve světle zmíněných skutečností?

Dne 19. prosince 2010 proběhly prezidentské volby v Bělorusku. Osobně jsem se jich zúčastnil jako pozorovatel parlamentního shromáždění OBSE. Tento den také proběhly v Minsku masivní demonstrace proti vítězi voleb Lukašenkovi. V rámci této demonstrace byly mimo jiného kritizovány i machinace v průběhu těchto voleb a autoritářský způsob dosavadní Lukašenkovy vlády. Demonstrace byla brutálně rozehnána pořádkovými silami, což jen potvrdilo existenci nedemokratického režimu v této zemi. Vlády demokratických států světa včetně České republiky oprávněně protestovaly proti takovému potlačování lidských práv v Bělorusku. Nedávno proběhlé volby v samostatném Kosovu však probíhaly podle mnoha informací v ještě neregulárnějších podmínkách, v atmosféře strachu a za neúčasti jisté části voličů. Přesto jsem nezaznamenal žádnou reakci na průběh voleb v tomto státě ze strany Vašeho ministerstva či ze strany celé vlády. Dokonce pozorovatelská mise OBSE byla před kosovskými volbami odvolána. Bylo to snad proto, aby průběh voleb a nedemokratické poměry v nezávislém Kosovu nemohly být zaznamenány? Můžete mi, vážený pane ministře, vysvětlit, proč k projevům nedemokratičnosti v Bělorusku se stavíte spolu s vládou ČR kriticky a v mnohých směrech daleko horší situaci v nezávislém Kosovu ignorujete? Je to snad důsledek podřízenosti Vašeho ministerstva a současné české vlády vůči politice Spojených států amerických, které hájí lidská práva ve světě jen tehdy, když to vyhovuje jejich zájmům?

Chápu složitost zahraniční politiky ČR. Přesto se nemohu smířit s tím, že Česká republika nevyvíjí žádný zřetelný tlak na zlepšení poměrů v samostatném Kosovu, ve kterém dochází k evidentnímu potlačování základních lidských práv srbské menšiny. Také se nemohu smířit s tím, že ČR ignoruje skutečnost, že v čele tohoto státu stojí zločinci typu Hashima Taciho.

Vážený pane ministře, buďte tak laskav a odpovězte mi na výše uvedené otázky v této interpelaci. Předem děkuji za Vaši odpověď.

S pozdravem

Ivan Ohlídál

Ve Veselí nad Moravou dne 29. 12. 2010

80 A

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 28-01-2011	
Č.j. 6 52/11	Přílohy:

MÍSTOPŘEDSEDA VLÁDY
A MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

KAREL SCHWARZENBERG

V Praze dne 25. ledna 2011
Č. j.: 90454/2011-OJVE

Vážený pane poslanče,

děkuji Vám za zájem o Kosovo a jeho roli v zahraniční politice České republiky. Dovolte, abych Vám touto cestou poskytl svoji reakci na Vaši interpelaci.

Historie Kosova a srbsko-albánských vztahů je složitá a nezjednodušuje ji ani skutečnost, že historici se často v jejím výkladu výrazně rozcházejí.

Z pohledu potřeb současné zahraniční politiky je třeba vzít v úvahu vývoj v Kosovu od konce osmdesátých let minulého století, kdy Slobodan Milošević v rámci budování své moci zrušil autonomní status Kosova, které do té doby disponovalo pravomocemi srovnatelnými s ostatními jugoslávskými republikami. Kosovským Albáncům bylo znemožněno spravovat své vlastní záležitosti včetně uplatňování práva na vzdělání ve svém jazyce. Tento vývoj výrazně narušoval kvalitu soužití Srbů a Albánců v jednom státě a byl završen zločiny, které Miloševićův režim v Kosovu páchal v roce 1998 a počátkem roku 1999. Právě v reakci na ně došlo k vojenským operacím NATO proti Svazové republice Jugoslávií a následně k přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN číslo 1244 z roku 1999, která formalizovala mezinárodní správu pod vedením OSN v Kosovu.

Deklarace nezávislosti Kosova z února 2008 dle poradního posudku Mezinárodního soudního dvora ze dne 22. 7. 2010 neporušila žádná pravidla mezinárodního práva, včetně rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 (1999). Po vydání tohoto poradního posudku přijalo Valné shromáždění OSN dne 9. 9. 2010 rezoluci, jejíž návrh společně předložilo 27 členských států Evropské unie a Srbsko. Na jejím základě se připravuje dialog mezi představiteli Srbska a Kosova za účasti Evropské unie. Z toho vyplývá, že zástupci obou zemí, Srbska i Kosova, se na řešení situace podílejí, je jim nasloucháno, a Evropská unie činí vše, co je v jejích silách, aby pomohla oběma stranám dospět k oboustranně přijatelnému řešení. Nezávislost Kosova uznalo v současnosti již 74 států.

Ve své interpelaci označujete Kosovo za možný zdroj nestability na balkánském poloostrově. Právě proto se Česká republika spolu s dalšími členskými státy Evropské unie zasazuje o co nejrychlejší zahájení evropského integračního procesu Kosova, neboť ten se v regionu jednoznačně osvědčil jako nejúčinnější stabilizační faktor.

Vámi zmiňovaní představitelé Kosova jsou legitimně zvolenými zástupci svého státu. Bohužel musím říci, že mnoho států vzniklo ve 20. století na základě povstání a jiných událostí spojených s násilím. Je také známo, že tyto povstalecké skupiny, které jsme svého času nazývali osvobozené, páchaly násilí také na vlastních soukmenovcích, pokud je podezíraly z kolaborace. S politováním musím konstatovat, že je celá řada států, o jejichž představitelích nemám nejmenších iluzí. Nicméně tyto státy splňují všechny předpoklady pro uznání jakožto i jejich vlády. Uznání státu není v zásadě otázkou morální, nýbrž otázkou, zda byly splněny podmínky mezinárodního práva.

Registruji pochopitelně závažná obvinění, která jsou proti některým z představitelů Kosova vznášena v souvislosti s konfliktem z let 1998 a 1999. Chci Vás ujistit, že Česká republika se na mezinárodní scéně zasazuje za důkladné a úplné vyšetření těchto obvinění. Považujeme nicméně za nutné se do doby, než tato vyšetřování přinesou případné důkazy, zdržet jakýchkoliv závěrů a ctít presumpci nevinu.

Zásadou české zahraniční politiky je stavět se na obranu lidských práv těch, kterým jsou práva v jejich domovské zemi upírána, a prosazovat existenci efektivních vnitrostátních mechanismů pro zajištění respektování lidských práv, včetně mechanismů pro vyšetření a stíhání všech domnělých viníků. Jsem si vědom toho, že tento mechanismus může v určitých případech na národní úrovni selhat, a proto je žádoucí existence záložního mechanismu na mezinárodní úrovni. V této souvislosti jsem velice rád, že Česká republika ratifikovala Římský statut Mezinárodního trestního soudu, a doufám, že postupem času všechny státy přijmou jurisdikci tohoto soudu a budou tak souzeni všichni, o nichž existuje důvodné podezření, že páchali zločiny, které spadají pod pravomoc Mezinárodního trestního soudu.

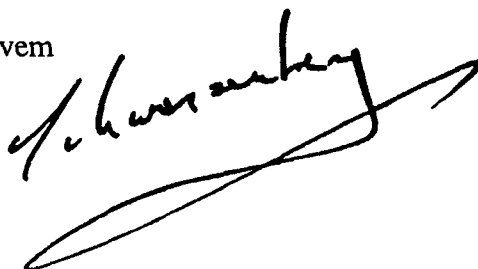
Parlamentní volby, které se v Kosovu konaly 12. 12. 2010, byly monitorovány několika volebními misemi. Zúčastnila se jich též sedmičlenná pozorovatelská mise České republiky, složená ze zástupců tří ministerstev, jejíž koordinaci zajišťoval Úřad zvláštního představitele Evropské unie v Kosovu. Standardní volební pozorovatelskou misi OBSE nebylo možné připravit z časových důvodů, neboť předčasné volby byly vypsány až 2. 11. 2010. Den po volbách vydala vysoká představitelka Evropské unie Catherine Ashton a evropský komisař pro rozšíření Štefan Füle společné prohlášení, v němž vítají zvládnutou přípravu ze strany Ústřední volební komise a klidný průběh voleb. Česká republika se s tímto prohlášením ztotožňuje. Po volbách se volební komise zabývala žádostmi o přezkoumání výsledků a v případě tří municipalit nařídila na základě podezření vysoké volební účasti, na níž upozornila mj. pozorovatelská mise poslanců Evropského parlamentu, opakování voleb, které se uskutečnilo 9. 1. 2011 a proběhlo bez incidentů. V ostatních municipalitách mezinárodní pozorovatelské mise konstatovaly, že volby proběhly v souladu s mezinárodními standardy.

Celková volební účast ve volbách byla 47%, přičemž i volební účast ve většinově kosovsko-srbských municipalitách se blížila padesáti procentům. Kosovsko-srbské oblasti na severu země vykazovaly dle očekávání nižší volební účast, nicméně samotný fakt, že i na severu země se volby obešly bez větších incidentů a volební účast v této oblasti oproti místním volbám, které v roce 2009 na severu země proběhly, vzrostla, svědčí o celkové pozitivním vývoji v Kosovu.

Postavení menšin - srbské, romské, bosenské, turecké a goranské - je ukotveno v kosovské Ústavě a ve volebním zákoně. Ve stovacetičlenném parlamentu mají menšiny rezervováno dvacet křesel, z čehož polovina připadá srbské menšině a zbytek míst je rozdělen podle volebních výsledků.

Dovolte mi, vážený pane poslanče, závěrem tohoto dopisu vyjádřit naději, že jsem zodpověděl veškeré Vaše dotazy.

S pozdravem

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ivan Oehlidal', with a long, sweeping horizontal stroke underneath.

Vážený pan

prof. RNDr. Ivan O h l í d a l, DrSc.

poslanec

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

P r a h a